

ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

© Білоочко Т.В., 2011 р.

У статті розглянуто поняття інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу та його структуру.

Ключові слова: інформаційно-освітнє середовище, інформаційні ресурси, інформаційна інфраструктура.

The article discusses the concept of information-educational environment of higher education and its structure.

Keywords: information-educational environment, information resources, information infrastructure.

До виникнення терміну інформаційно-освітнє середовище (ІОС) привело впровадження в освіту інформаційних технологій, що включає в себе сукупність комп'ютерних засобів та способів їх функціонування.

Метою дослідження є визначення складових частин інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу, яке задовольнить потреби всіх користувачів у забезпеченні необхідними інформаційними ресурсами.

Головними напрямками використання нових інформаційних технологій вважають:

- використання нових інформаційних технологій в управлінні вищим навчальним закладом;
- використання нових інформаційних технологій у навчальному процесі;
- використання нових інформаційних технологій у наукових дослідженнях.

Інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу – системно організована сукупність засобів передавання інформації, принципів взаємодії учасників навчального процесу, дидактичного, організаційного та методичного забезпечення, яка орієнтована на задоволення потреб тих, хто навчається.

Інформаційно-освітнє середовище на базі інформаційно-комунікаційних технологій – системно організована сукупність засобів передавання даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного,

організаційного та методичного забезпечення, що орієнтована на задоволення потреб користувачів.

Функції інформаційно-освітнього середовища:

- інформаційна (задоволення інформаційно-освітніх потреб учасників навчального процесу);
- освітня (своєчасне та якісне забезпечення навчальним матеріалом);
- контролююча (контролювання самостійної роботи слухачів);
- організаційна (взаємозв'язок з викладачами).

Розвиток ІОС передбачає впровадження інноваційних форм проведення занять. Спектр використання інформаційних технологій в освіті дуже широкий. Частина технологій може забезпечувати навчальний процес – це лекційні і практичні заняття, інші технології спрямовані на розробку нових підручників і навчальних посібників, формування інформаційно-довідкової бази даних, зробити можливим дистанційний доступ до освітніх ресурсів.

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій дає можливість змінити способи подання навчально-теоретичного матеріалу під час лекцій, за допомогою спеціально розроблених мультимедіа. При цьому якість засвоєння теоретичного матеріалу досягається за рахунок роботи з комп'ютерними навчальними програмами і використання телекомунікацій у навчальному процесі [3].

Інформаційно-освітнє середовище розглядається на основі інформаційного підходу, що відображає систему поглядів та ідей, які визначають розвиток молоді в адекватних умовах інформаційної реальності.

З таких позицій інформаційно-освітнє середовище є сукупністю умов, що забезпечують діяльність та інформаційну взаємодію з розподіленими інформаційними ресурсами та вилученими користувачами, на підставі сучасних інтерактивних засобів інформаційних і комунікаційних технологій, що орієнтовані на формування високоосвіченої й духовно розвиненої особистості, здатної до соціалізації в сучасних умовах.

Інформаційно-освітнє середовище прямо чи опосередковано впливає на процеси становлення особистості в сучасних умовах. Отже, воно виконує інформативну та комунікативну функції; а також сприяє реалізації тих видів діяльності, що пов'язані з використанням комп'ютера та засобами нових інформаційних технологій.

О. Андрєєв, розглядає ІОС, як педагогічну систему з підсистемами її забезпечення (фінансово-економічна, матеріально технічна, нормативно-правова, маркетингова та менеджменту) [1], а саме розглядає управлінську складову цього середовища.

Е. Марченко, визначає ІОС, як системно організовану сукупність освітніх закладів та органів управління, локальних та глобальних інформаційних мереж, книжкових фондів бібліотек, систему їх функціональної та територіальної адресації, нормативних документів, а також сукупність засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, апаратно-програмного і організаційно-методичного забезпечення, які реалізують освітню діяльність [2], тобто розглядає технічну складову цього середовища.

О. Ільченко, визначає ІОС, як системно організовану сукупність інформаційного, технічного, навчально-методичного забезпечення, яка нерозривно пов'язана з людиною, як з суб'єктом освітнього процесу, тобто підкреслює зв'язок системи з розвитком особистості.

Всі три визначення мають спільну особливість: інформаційно-освітньому середовищу надаються системні властивості.

У Національному університеті біоресурсів і природокористування України створено ІОС на основі трьох складових:

- інформаційне забезпечення управління навчальним закладом (Абітурієнт, Навчальна частина, Деканат, Управління планово-фінансовою діяльністю);

- забезпечення інформаційної інфраструктури (оптимізація кампусної оптоволоконної комп'ютерної мережі, запровадження мобільних технологій в навчальний процес, ГРІД-технології, робота комп'ютерних класів з тонким клієнтом, підключення всіх робочих комп'ютерів до мережі Інтернет);

- розробка інформаційних ресурсів для забезпечення навчальної і наукової діяльності, а також платформ для їх розміщення та використання.

Зокрема, для підтримки навчальної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі НУБіП України створено:

- навчально-інформаційних портал (moodle.nubip.edu.ua), який містить електронні навчальні курси (ЕНК) для студентів 12 навчально-наукових інститутів. Фахівцями НУБіП України розроблено стандарт структури ЕНК, його атестації, систему навчання викладачів щодо розробки ЕНК;

- електронний архів навчально-методичних матеріалів(<http://elibrary.nubip.edu.ua>), куди увійшли наукові статті науково-педагогічних працівників університету, матеріали конференцій, проведених в університеті, автореферати дисертацій, захищених в НУБіП України, наукові статті та дипломні роботи магістрів, методичні матеріали на підтримку навчального процесу, опис відкритих електронних навчальних курсів, стандарти (кодекс Аліментаріус, ISO, СОУ, ДСТУ), патенти;

– електронні середовища колективної роботи (<http://agrowiki.nubip.edu.ua>), у якому науково-педагогічні працівники та студенти розміщують тематичні статті за проблемами наукових досліджень.

Висновки. Інформаційно-освітнє середовище (ІОС) являється реалізацією ряду переваг: концептування потенціалу кращих науково-педагогічних працівників; ефективності технічних засобів навчання; послідовного впровадження авторських програм; а також забезпечення взаємопов'язаного та цілеспрямованого розвитку студентів. В умовах ІОС кожен студент може вільно ознайомлюватись з усіма типами загальних та спеціальних знань наукових дисциплін, набуваючи при цьому необхідні для них практичні навички, організовує різнобічні взаємодії, обмін знань, організовує безперервний процес навчання.

Література

1. Андреев А.А. Педагогика высшей школы.: Новый курс: учеб. Пособ. / А.А. Андреев. – М: МЭСИ, 2002. – 264 с.
2. Марченко Е.К. Электронная библиотека как самообразующий модуль системы дистанционного образования / Е.К. Марченко // Открытое образование. – 1998. - №2. – С.68-72.
3. Вымятин В.М., Мультимедиа-курсы: методология и технология разработки. [Электронный ресурс] / В.М.Вымятин, В.П.Демкин, Г.В.Можсаева, Т.В.Руденко // Открытое и дистанционное образование: науч.-метод. журн. – Томск, 2003. – режим доступа к журналу: <http://www.ido.tsu.ru/ss/?unit=223>.

УДК 004.9:378.1

Триус Ю.В., Герасименко І.В.

Черкаський державний технологічний університет

ПІДСИСТЕМА ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ІАС УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ ВНЗ

© Триус Ю.В., Герасименко І.В., 2011

У доповіді наведено опис підсистеми підтримки прийняття рішень інформаційно-аналітичної системи контролю навчальної діяльності студентів ВНЗ, що розроблена в Черкаському державному технічному університеті. Розглянуто основні завдання і функції цієї підсистеми.

Ключові слова: інформаційно-аналітична система, підсистема підтримки прийняття рішень, система електронного навчання, вища школа.

The report describes the subsystem of decision support information-analytical system for monitoring academic activities of university students that was developed